

Kdo ima močan značaj?

Značaj ali karakter predstavlja skupek osebnostnih potez, načina doživljanja okolice, posamezniku lasten vzorec vstopanja v odnose. Je slika, kakršno kaže zunanjemu svetu tako z vidika doživljanja čustev, govora, nam bližnjih posameznikov in vstopanja v odnose z njimi. Kako pogosto ste za nekoga rekli, da ima močan karakter? Kaj to za vas pomeni?

Na značaj poleg genov vpliva tudi zunanja okolica, ki posameznika zelo oblikuje že v maminem trebuhu, predvsem pa v prvih letih njegovega otroštva. V primerjavi z njim pa je temperament le z geni pridobljen vzorec delovanja, doživljanja in odzivanja na okolico. Okolice in naša razlaga sporočil iz nje sta torej ključni za to, kakšen značaj si bomo oblikovali. In ko govorimo o *močnih* karakterjih in ljudeh z *velikim* karakterjem, največkrat laično mislimo na nekoga, ki trdno stoji za svojimi besedami, zna uveljaviti svojo voljo, je odločen pri postavljanju trditev, ki držijo zanj in tudi za druge. Pogosto pa besedno zvezo *močan karakter* uporabljamo za nekoga, ki vztraja pri svojih stališčih in prepričanjih ne glede na spremembe situacije ter zunanjih okoliščin. Ti ljudje so največkrat vztrajni v dokazovanju svojega »prav« in svojih stališč ne menjajo zelo pogosto. Ali je to tisto, po čemer res hrepenimo in kakršne ljudi si želimo imeti ob sebi?

Res je, da je naš občutek varnosti pogosto zmotno povezan s tem, na koliko ljudi se lahko zanesemo in kako predvidljiva je naša širša okolica. Ampak tisti, na katerega bi se morali zanesti, smo mi sami. Pa tega jokerja premalokrat potegnemo iz rokava.

Togost in vztrajanje pri svojem prav, sta tisto, kar v naši kulturi pogosto zamenjujemo z močnim karakterjem. Stališča si največkrat postavimo zato, da se v poplavi informacij, ki se zgrinjajo nad nami že v zgodnji dobi, bolje znajdemo. In stališča so tista, ki nam olajšajo iskanje ustreznih reakcij do zunanjega sveta (se bomo umaknili, bomo pristopili, bomo sodelovalni ali napadalni), z njimi sledimo ali kljubujemo odraslim kot mladostniki, jih preverjamo in utrjujemo glede na izkušnje v šoli, službi, družbi ...

Stališča imajo rok trajanja

Modrejši ko postajamo, bolj spoznavamo, da imajo tudi naša stališča in predstave o svetu določen rok trajanja. Več izkušenj ko imamo, več ko zmoremo videti in širše ko zmoremo pogledati na svet, manj ostre meje postavljamo svojim že uveljavljenim normam in prepričanjem. Kako bi sicer lahko kadar koli našli sočutje do nekoga, ki je po »našem mnenju« naredil nekaj narobe, drugega prizadel, poškodoval? Če bi se držali svojih togih norm, ki pritičejo *močnim karakterjem* in vztrajnim ter neomajnim ljudem, potem človeštvo nikoli ne bi napredovalo v smislu novih odkritij, drugačnih pogledov, inovacij in predvsem večje naklonjenosti in ljubezni drug do

FOTO: J. D.

drugega, čeprav se vsi zavedamo, da imamo napake in da v stresu redko pokažemo svojo najboljšo plat.

Glede na drugačen svet, ki nastaja v trenutkih naše sedanjosti, in na hitro spreminjajoče se okolje so korenite spremembe potrebne tudi pri ljudeh. Ne samo v smeri digitalizacije, zgodnjega učenja in pa vedno večje odpornosti proti stresu. Temveč tudi v smeri večje širine razumevanja vsakdanjega trenutka in ljudi, ki nas obkrožajo. Spoznanje, da se naša notranjost odvija zunaj nas, nas lahko veliko nauči. Bolj ko bomo torej morali »dokazovati« svoj karakter, vztrajati pri svojih stališčih in se boriti zanje, bolj smo lahko prepričani, da nas zunanji svet prijazno vabi, da o teh svojih stališčih še enkrat premislimo in nanje širše pogledamo. Mogoče pa s svojim vztrajanjem pri podobnem pogledu na svet in podobnem odzivanju na dane situacije ravno zamujamo veliko priložnosti za lepši jutri in predvsem za tiste prijetne, manj stresne trenutke, ki jih največkrat opišemo kot srečo.

Všeč so mi bile besede gospe, ki mi je rekla: »Saj veš, Sabina, zarečenega kruha se največ poje. Zato sem zadnje čase bolj tiho, nikoli ne vem, kdaj bom počela ravno tisto, proti čemur sem se vse življenje borila.« To seveda ne pomeni, da ni dobro imeti svojih prepričanj in pogledov na svet. Pomeni pa, da je modro na svoje izkušnje pogledati širše, presoditi, ali naša prepričanja še držijo ali so mogoče potrebna določene spremembe. In verjamem, da so pri marsikom res potrebna preнове.

dr. Sabina Jurič Šenk, psihologinja